

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Yttrande om Promemorian: Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagersättning vid eget boende

Er Beteckning: Ju2020/01879/L7

SAMMANFATTNING OCH ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Länssstyrelsen i Jönköpings län (Länssstyrelsen) har beretts möjlighet att lämna yttrande över Promemorian: Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagsersättning vid eget boende.

Länssstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget om ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagsersättning vid eget boende. Länssstyrelsen lämnar förslag om övergångsbestämmelse.

- Länssstyrelsen tillstyrker promemorians förslag om ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagsersättning vid eget boende.
- Länssstyrelsen tillstyrker att i förordningen precisera vilka faktorer som särskilt ska beaktas vid bedömning av sociala och ekonomiska förhållandena.
- Länssstyrelsen tillstyrker att det införs en begränsning av möjligheten att överklaga myndighetens ställningstagande.
- Länssstyrelsen tillstyrker att den längsta tiden för Migrationsverket att uppdatera förteckningen över anmälda områden ska kortas till fyra veckor.
- Länssstyrelsen instämmer i att författningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, men anser att tidsramen för att inkomma med en ny anmälan är orimligt kort. Myndigheten föreslår en övergångsbestämmelse som innebär att om en kommun gör en ny anmälan ska de delar av förteckningen som ändras vid en uppdatering börja gälla den 1 april 2021.

- Länsstyrelsen anser att förändringarna medför en större arbetsbelastning genom ökad ärendehantering och behov av samordning internt och externt.

LÄNSSTYRELSENS SYNPUNKTER PÅ PROMEMORIANS FÖRSLAG

Länsstyrelsen väljer att ta ställning till förslagen samt lämna synpunkter på vissa valda delar.

Anmälningsförfarandet för vilka områden som omfattas av begränsningen ändras

Förslag om att Länsstyrelsen ska kunna invända mot att vissa områden anmäls

Länsstyrelsen tillstyrker promemorians förslag om ett ändrat anmälningsförfarande utifrån behovet av att upprätthålla syftet med områdesbegränsningar. Länsstyrelsen anser att det är bra att genom yttrandet kunna invända mot att ett område anmäls om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Länsstyrelsen vill påtala att en utgångspunkt för myndighetens yttrande är att kommuner inkommer med underlag, analys och bedömning som tydligt motiverar varför områdesbegränsningar bör införas. Då Migrationsverket i föreskrifter har angett att ett område/en del av en kommun ska motsvaras av ett Demografiskt statistikområde (DeSO) är ytterligare en förutsättning för Länsstyrelsens yttrande att det tydligt framgår i kommunens underlag och analys vilka DeSO-områden som avses.

Förslag om de sociala och ekonomiska förhållanden som ska beaktas särskilt vid bedömningen av vilka områden som får anmälas

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att faktorer som ska beaktas i bedömningen tydliggörs och preciseras. De angivna faktorerna underlättar samsyn vid bedömningar samt signalerar att områdesbegränsningar bör kopplas till ett strategiskt arbete med att minska och motverka segregation. Det är dock av betydelse att statistikunderlag för faktorerna finns tillgängliga för kommuner och länsstyrelser på DeSO-områdesnivå. Länsstyrelserna behöver skapa nationella riktlinjer för samstämmighet och likvärdighet mellan länsstyrelserna men också för att ha instruktioner till kommunerna som underlättar deras framtagande av underlag inför yttrandeprocessen.

Förslag om att Länsstyrelsens ställningstagande i yttrandet inte ska få överklagas

Länsstyrelsen tillstyrker att ställningstagande inte ska få överklagas av kommunen för att kunna tillämpa systemet med områdesbegränsningar på ett effektivt sätt. I de fall som länsstyrelsen anser att det står klart att en kommundel inte bör få omfattas av anmälan finns det heller inga hinder mot att kommunen förbereder en ny ansökan för länsstyrelsen att yttra sig över och att kommunen i det sammanhanget tydligare utvecklar varför området har sådana sociala och ekonomiska förhållanden som motiverar att det trots allt bör få anmälas.

Förslag om längsta tid för Migrationsverket att uppdatera förteckningen

Länsstyrelsen tillstyrker att den längsta tiden för Migrationsverket att uppdatera förteckningen över anmälda områden ska kortas till fyra veckor för att ge kommunerna mer tid för nya anmälningar samt uppnå snabbare effekt vid återkallelse av en anmälan.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser***Förslag om när författningsändringarna ska träda i kraft samt när en anmälan som gjorts före ikraftträdandet ska upphöra att gälla***

Länsstyrelsen instämmer i att författningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt för att tydliggöra förutsättningarna för arbetet. Myndigheten anser däremot att tidsramen är orimligt kort för att inkomma med en ny anmälan utifrån det ändrade regelverket, samt för när en anmälan som gjorts före ikraftträdandet ska upphöra att gälla. Länsstyrelsen förstår behovet av att skyndsamt genomföra ändringar i regelverket, men betonar vikten av att också skapa förutsättningar för en ansvarsfull och kvalitativ tillämpning av reglerna. Det saknas exempelvis i dagsläget nationella riktlinjer som kan fungera som underlag till länsstyrelserna när de ska göra sin bedömning över kommunernas områdesbegränsningar. Länsstyrelsen föreslår därför en övergångsbestämmelse under 2020. Länsstyrelsen föreslår som övergångsbestämmelse att de delar av förteckningen som ändras vid en uppdatering ska börja gälla den 1 april 2021. Kommuner ska därmed senast 31 december 2020 anmäla de nya områdesbegränsningarna till Migrationsverket. Fram till den 1 april 2021 bör nuvarande områdesbegränsningar gälla. Detta skulle ge rimliga förutsättningar för länsstyrelserna att utarbeta gemensamma vägledningar för bedömning och tid för dialog och samråd med kommuner samt ge kommuner tid för att genomföra analyser utifrån de nya sociala och ekonomiska faktorer som särskilt ska beaktas, inhämta yttrande från Länsstyrelsen samt fatta beslut genom en politisk process som kan omfatta flera steg.

Kostnader och andra konsekvenser***Bedömning om att eventuella kostnader kan hanteras inom befintliga anslagsramar***

I promemorian bedöms inte förändringarna leda till en ökad ärendehantering för länsstyrelsernas del. Länsstyrelsen bedömer dock att det nya förfarandet medför en större arbetsbelastning genom behov av samordning internt och externt. Länsstyrelserna kommer behöva ha en tätare samrådsdialog med kommunerna inför yttrande samt avsätta tid för kommunens möjlighet att inkomma med nytt underlag om länsstyrelsen inte bedömer att underlaget uppfyller kriterierna vid bedömning. Skulle antalet kommuner som anges i bilaga 1 till förordningen (2018:151) öka, kan det tänkas att behovet av resurser ökar ytterligare.

Beslutet har fattats av landshövding Helena Jonsson, efter föredragning av integrationsutvecklare Michella Zayat. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Emma Willaredt deltagit.

Helena Jonsson

Michella Zayat

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.